

**Nunatta Karsiata ukioq 2010-imut naatsorsuutaasa akuerineqarnissaannik Inatsisartut aala-
jangiiffigisassaattut siunnersuut**

pillugu

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaanut saqqummiussaq

Suliamik suliarinninnermi Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap ukunannga inuttaqarpoq:

Septemberip 22-at 2011 sioqqullugu:

Inatsisartunut ilaasortaq, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq.

Inatsisartunut ilaasortaq, Justus Hansen, Demokraterne, siulittaasup tullia.

Inatsisartunut ilaasortaq, Knud Kristiansen, Atassut.

Inatsisartunut ilaasortaq, Kristian Jeremiassen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq, Karl Lyberth, Siumut

2011-imi septemberip 22-ani inissitsiternerup kingorna:

Inatsisartunut ilaasortaq, Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq.

Inatsisartunut ilaasortaq, Astrid Fleischer Rex (Justus Hansenimut, Demokratineersumut sinniisoq).

Inatsisartunut ilaasortaq, Debora Kleist, Inuit Ataqtigiit.

Inatsisartunut ilaasortaq, Kristian Jeremiassen, Siumut.

Inatsisartunut ilaasortaq, Anders Olsen, Siumut.

Siunnersuutip siullermeerneqarluni suliarineqarnerata kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa.

1. Aallaqqaasiineq:

Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliaq ulluni 25.-26. maj 2011-imi ukioq 2010-imut nunatta karsiata naatsorsuutai pillugit isumasioqatigiippoq. Isumasioqatiginneq Nuummi Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfianni ingerlanneqarpoq. Piffissami tamatumani Kukkunersuuisartut Avataan-eersut Ataatsimiititaliap ataatsimeeqatigai, naatsorsuutinik kukkunersuinermillu sulianik ataatsimii-titaliaq suleqatigalugu misissuataarisooqarluni.

Isumaliutissiissut manna kukkunersuinermit allattaavinnit, Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqqutaanik kiisalu Naalakkersuisut ataatsimiititaliap apeqqutaanut oqaaseqaataannik akissutaan-nillu imaqarpoq. Suliap suliarineqarnerani tunuliaqutaasut tamaasa Ataatsimiititaliap isumaliutis-siisssummut ilanngussatut ilaatippai. Kisianni paasissutissat inunntut ataasiakkaanut tunngasut mian-erisassartallit ilaatinneqanngillat.

1.2. Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliap suliaqarfii:

Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliaq eqqartuussisartuunngilaq. Nunatta karsiata kiisalu suliffeqar-fiit namminersortitat naatsorsuutaannik Ataatsimiititaliaq misissuataarisussaavoq tamatumunngalu oqaaseqaasiorluni. Tamatuma kingorna Nunatta karsiata naatsorsuutaanut Ataatsimiititaliap isornar-torsiutigisai politikikkut akisussaasunut tunngatillugu kinguneqartitsisoqassanersoq Inatsisartut aalajangiiffigissavaat, tamatumuunalu qanoq kinguneqartitsisoqassanersoq. Nunatta karsiata naat-sorsuutaanik misissuataarinermut atatillugu Ataatsimiititaliaq isornartorsiuteqassappat, tamatuma kingorna pissutsit iluarsiivigineqarnissaannut Naalakkersuisut naalakkersuinikkut akisussaasutut tamanna isumagisassaraat.

Ataatsimiititaliap pingaarnertut suliassaqarfii Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inat-sisaanni §§ 18 aamma 19-imi nassuiarneqarput. Tassanilu allassimavoq, tassalu Ataatsimiititaliap ”*Nunap karsiata Naatsorsuutaasa Kukkunersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliap nunap karsiata naatsorsuutai kukkunersuuisullu taakkununnga oqaaseqaataat ukiumut ataasiarluni misissortas-savai, naatsorsuutillu pisariaqalersitaannik Naalakkersuisunut apeqquteqarlunilu oqaaseqarfigin-nittassalluni. Apeqqutit oqaaseqaatillu Naalakkersuisut akissutaat ilanngullugit Inatsisartunut saqqummiutissavai.*” Oqaatigineqartutuut tassa Inatsisartut tamatuma kingorna Kukkunersuiner-mut Ataatsimiititaliap pissutsit uparuaaffigisai pillugit Naalakkersuisunut ilaasortanut akisus-saasunut kinguneqartitsisoqassanersoq aalajangiiffigissavaat.

Inatsimmi suliassaqarfittut oqaatigineqartut saniatigut, Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliap peri-utsit suleriaatsillu atorineqartut suliassat naammassineqarnissaannut Naalakkersuisut pilersissimas-aannik nakkutilliinissaq suliassami ilaattut isigaa, suliffeqarfissuup Naalakkersuisooqarfittut katit-igaasup isumannaatsumik ingerlanneqarnissaa pillugu. Tassunga atatillugu aningaasanik aqutsin-

ermi naatsorsuusiortarnermilu atortut sakkussallu atorreqartartut pigineqarnissaat siunertarlu malillugu atorreqarnissaasa qularnaarsimanissaat Ataatsimiititaliap pingaartillugit nakkutiginnissai soqutigisaqarfigai.

Inatsisartut ukiakkut 2010-imi katersuunneranni suleriaasissaq nutaaq Inatsisartut akuersissutigaaat Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap inissitsitsernerani aammalu Inatsisartut upernaakkut katersuunneranni pisartussatut. Tamatumani siunertaavoq ataatsimiititaliap inuttalersugaanerata Nunatta karsiata naatsorsuutaanik suliarinninnerup nalaani allangortittannginnissaa, nalinginnaasumik ukiakkut katersuunnerup aallartinneranut atatillugu Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliamit naatsorsuutiniq saqqummiussinermik aallarnerneqartartoq.

2011-imi Inatsisartut ukiakkut katersuunneranni ataatsimiititaliat katitigaanerannik allannguinermit atatillugu aalajangiunneqarpoq ataatsimiititaliat tamarmik nutaamik inissitsiteqqissasut, tassunga illanngullugu Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliaq. Ataatsimiititaliap upernaakkut inissitsitertalernissaanik aalajangernermi naatsorsuutigineqarpoq siunissami Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap Nunatta karsiata naatsorsuutaanik suliarinninnerani sinaakkutaasut pitsaanerulersinneqarnissaat. Tamanna soorunalimi Nunatta karsiata naatsorsuutai piffissaatillugu ataatsimiititaliamit pissarsiarineqarsimappata, taamaalilluni upernaakkut katersuunnerup nalaani kinguninngualuunniit ataatsimiititaliamit suliarineqarlutik aallartinneqarsinnaqqullugit.

1.3. Naatsorsuutiniq kingusinaarluni saqqummiussineq

Ileqquunikuuvoq Nunatta karsiata naatsorsuutaanik upernaakkut katersuunnermi siullermeerinninnissamut saqqummiussisarneq. Ukioq mannamulli tunngatillugu aatsaat ukiakkut katersuunnermi tamanna pivoq, septemberip 22-ani 2011-imi siullermeerneqarnera ingerlanneqarluni.

Soorlu avataaniit kukkuersiuisut naatsorsuutiniq oqaaseqaatiminni oqaatigigaat, taamatut kingusinaartumik saqqummiussisoqarnera 2010-imi Namminersorlutik Oqartussani allaffissornerup iluani aaqqissuusaanikkut allannguinerit, suliassaqaqfinnik allangortitsinerit suliassanillu nuussuinerit tamakkuninnga nassuiaatissartaqartut. Ajornartorsiutit tamakkua tullissaanik naatsorsuutiniq saqqummiussinissamut aaqereersimanissaat ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa, taamaalilluni Inatsisartut upernaakkut katersuunneranni ileqqusoq malillugu naatsorsuutiniq siullermeerinnittarneq attatiinnarneqarniassammat.

1.4. Naatsorsuusiordermi najoqqutassaq

Namminersorlutik Oqartussani naatsorsuuserivinni tamani Qitiusumik Naatsorsuuseriviup (DcR) najoqqutassarititaa atorreqartarpoq. Naatsorsuusiordermi najoqqutassaq kaajallaasitatut najoqqutas-

siaavoq, Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 23, 3. november 1994-imeersumi aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarummi nr. 8, 27. februar 1995-imeersumi malittarisassat tunngavigalugit suliaasoq.

Naatsorsuusiordermi najoqqutassaq naatsorsuuserivinni ulluinnarni sulinermi najoqqutassatut pingaaruteqartuuvoq. Naatsorsuuserivinni tamani naatsorsuusiordermi najoqqutassaq nutartigaq kingullerpaap atorineqartarnissaa, Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

Naatsorsuusiordermi najoqqutassami suliffeqarfiit namminersortitat ilaatinneqanngillat; Asiaq, Mit-tarfeqarfiit aamma Nukissiorfiit. Taakkununga malittarisassatigut tunngaviit ilaatigut Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaani nr. 25, 26. november 1998-imeersumi allassimapput.

2. UKA/2010-imut malitseqartitsineq (Ukioq 2009-imut Nunatta karsiata naatsorsuutai)

Nunatta karsiata ukioq 2009-imut naatsorsuutaanut isumaliutissiissutit akuerineqarnissaanut atatil-lugu Naalackersuisut paasissutissanik arlalinnik ataatsimiititaliamut nassiusseqqullugit Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliap qinnuigai.

Naatsorsuutit suliarineqarnerisa aappassaaneerineqarnissaanut Naalackersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat, Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliap kissaataa naammasserusullugu. Malitsigitilluguli isumaliutissiissummi apeqqutit saqqummiunneqartut akissutisinarlugit Ataatsimiititaliap Naalackersuisut nukingisaartariaqarsimavai. Aammali taamartorpiaq ukioq 2008-imut naatsorsuutitut tunngatillugu pisoqarpoq.

Taamaattumik Naalackersuisut suliassat suliarineqartarneranni naleqquttumik aaqquissuussisarnissaq qulakkeerniarlugu saaffiginnittut saaffiginnissutaat akineqarsimanersut malitseqartitsivigisarnissaat Ataatsimiititaliap **qinnutigissavaa**, Inatsisartut ataatsimiititaliaanuinnaanngitsoq, aammali nalinginnaasutigut.

2.1. K-gruppi

”Qasigiannuani Efterskolep pilersinneqarneranut atatillugu ilaatigut missingersuutit pillugit inatsisip unioqqutinneqarnera pillugu Ataatsimiititaliap suliamik nangitseqqinneranut atatillugu, Ataatsimiititaliap Naalackersuisut qinnuivigai ataqatigiissaarisut qasseriartutik ataatsimiissinerinik aamma ataatsimiinnerni ataasiakkaani naalackersuisoqarfiit sorliit peqataatitaqarsimanerininik

paasissutissat nassiutequllugit. Naalakkersuisut suliap suliarinissaanut piareersaaneranni ajoqartorsiutit amigaatillu qulaajarniarlugit misissuinerni arlalinni Ataqtigiissaarisut suliaata aaqqiisutaasinnaanera pillugu Naalakkersuisut namminneq paasitissaatai tunngavigalugit paasissutissat taakku suliamut tunngasut ataatsimiititaliap pissarsiarerusunnikuuvai.”

Sulianik ataqtigiissaarilluarneq Naalakkersuisut sulianik ingerlatsineranni suliassat naleqquttumik eqqortumillu ingerlanneqartarnissaannut tamatuma pingaaruteqarluinnartuunera Ataatsimiititaliap isumaqataaffigaa. Immikkoortoq 1.2-imi oqaatigineqartutuut sulianik aqutseriaatsit nakkutigisasami ilaattut Ataatsimiititaliap isigimmagit K-gruppimi sulineq pillugu paasissutissanik amerlanerusunik piniarnissani Ataatsimiititaliap kissaatigisimavaa, taamaalilluni suliani unammilligassatut oqaatigineqartunut naammassinninniarnermi gruppi qanoq suleqataanersoq ilisimasaqarfigerusullugu.

Aallaqqaammut Naalakkersuisut Ataatsimiititaliamut taamaallaat akissutigaat, K-gruppip sulinera nalilersuivigalugu aallartinneqartoq, kingornalu ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarumaartoq.

Ataatsimiititaliap tamanna imatut oqaaseqarfigaa, tassalu “ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunit paasissutissinneqarnissamik qinnuiviginnikkaangat ataatsimut isigalugu naatsorsuutigineqartartoq Naalakkersuisut nangaanatik paasissutissat kissaatigineqartut tunniutissagaat. Taamaalilluni ilimagineqanngilaq Naalakkersuisut nalilersoqqaassagaat paasissutissat sorliit ataatsimiititaliamut tunniutissallugit naleqqunnersut. Paasissutissaqarsinnaavoq assersuutigalugu annertunerat pissutigalugu imatut paasiuminaatsigisunik paasissutissat ataatsimiititaliap sulinerani iluaqutaasussanngorlugit nassiutinnginnerini ilusilersornissaannik Naalakkersuisut kissateqarsinnaalutik. Ataatsimiititalialli upperiuminaatsippaa Ataqtigiissaarisuni ataatsimiinnerit amerlassusii ataatsimiinnernilu taakkunani peqataasut pillugit paasissutissat imatut paasiuminaatsigissasut paasissutissat ingerlaannaq ataatsimiititaliamut nassiunneqarsinnaanatik.”

Naalakkersuisut tamatumunnga imatut akissuteqarput, tassalu ”Ataqtigiissaarisut maannakkut ingerlangaatsiareersimalerput Naalakkersuisullu Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata naammagisimaarlugu paasivaa taamatut katitigaanerat ingerlalluarfiusimasoq. Tamatuminnga pissuteqartumik allaffissornermut annertuumik pisarissersuutaanatik. Ataqtigiissaarisut sulianik oqaluuserisassaqartillutik sapaatit akunnikkaartumik ataatsimiittarput. Tassunga atatillugu nuannerpoq paasillugu, ilaasortat ataasiakkaat namminneq naalakkersuisoqarfiminni suliassaminnik malitsinneqartussanik nalunaarsuisalernermikkut akisussaanerat pisariillunilu ingerlalluarsimammat. Taamaalilluni ataatsimiissimanerit qassiusimanerininik naatsorsuinnermut nukinnik atuisoqartanngilaq nukissalli killeqareeqisut suliata imarisaannut atorineqartarlutik sapin-ngisamik pitsaanerpaamik sapinngisamillu aningaasartuuteqarnannginnerpaamik inger-latsinissaq qulakkeerniarlugu.

Tamakkuuku tunngavigalugit Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiat ataatsimut naliliisoq Ataqatigiissaarisut Naalakkersuisut allaffissornermut tunngatillugu pitsaassusissanik qulakkeerinnittarnerata ilaatut atorneqarsinnaanerannik. Taamaaliornikkut Naalakkersuisut kukkunerisuiernermit ataatsimiititaliap aalajangersakkat atuuttut naapertorlugit eqqortumik ingerlatsisoqarnissaata qulakkeerneqarnissaanik kissaatigisaa maleqqissaarpaat.”.

Ataatsimiinnerit qasserpiaat ingerlanneqarsimanersut, kikkullu peqataasimanersut ataatsimiinnermilu qanoq aalajangiisoqartarsimanersuq nalunarpoq. Naalakkersuisut akissutaat Ataatsimiititaliap imatut paasivaa tassalu ataatsimiinnerit ullulersortarnissaat peqataasullu allattortarnissaat allaffissorinnikkut tamatuma naammassiniarnissaa ajornarluinnassasoq. Aammattaaq Ataatsimiititaliap akissutigineqartoq imatut paasivaa, tassalu ataatsimiinnerit imaqarniliortoqarneq ajortoq, taamatullu imaqarniliortarnissaq aamma qularnanngitsumik allaffissorinnikkut suliaqutaavallaassasoq.

Ataatsimiititaliap oqaatigisinnaavaa, aamma 2010-imi pisoqartarsimammat tusarniaanerit pillugit missingersuusiortarnermi najoqqutassat malinneqartarsimanatik¹. Taamaattumik malittarisassaqaanngitsumik – uppersaatitaqaanngissorinartumillu – K-gruppip ataqatigiissagaanera Naalakkersuisunit oqaatigineqartoq, Naalakkersuisut suliaminnik naammassinninniarnernut atatillugu piumasarineqartutigut kukkunerit pinaveersimatinnissaannut taamatut suleriaaseqarneq naleqquttuunersoq, Ataatsimiititaliap qularnartoqartippaa. Aammattaaq ataatsimiititaliap tunngaviatigut isumannartutut isigaa naalakkersuisoqarfiit akornanni ataqatigiissaarinerup kinguneranik aalajangiinnerit imaqarniallu allaffissorinnikkut pitsaassutsimikkut qaffasissunissaasa qularnaarneqarnissaat Naalakkersuisut naleqquttutut isiginngimmassuk.

Ilaatigut naatsorsuuseriveqarnerup qitiusunnorsarneqarneranut aammalu Qitiusumik naatsorsuuserivimmu suliaassanik nuussinernut tunngatillugu avataaniit kukkunerisuisut ajornartorsiutit uparuaavigisai ataatsimut isiginiarlugit (imm. 3-ip ataani allassimasut malillugit) ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, aqutsisoqarnikkut sakkussat aqutsinikkullu piginnaasaqarnissaq ulluinnarni ingerlatsinermi allannguissanilu annertuuni pigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat Naalakkersuisut anguniartariaqaraat.

2.2. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu nassuiaat

Missingersuusiortarneq pillugu inatsit naapertorlugu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfik Nunatta karsiata ilagaa. Ukioq 2009-imut naatsorsuutit

---

¹ KIIN-p suliaasaqarfiani missingersuusiortarnermi maleruagassanik atuutsinneq – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera 10-475 aamma 10-479 kiisalu puisip amiinut ilassutissatut aningaasaliissutissat pillugit qinnuteqaat – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera 10-515.

saqqummiunneqarnerannut atatillugu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmut nassuiaatip naammassineqarsimannginnera Ataatsimiititaliap isornartorsiorpaa, tamatuma kingunerisaanik nassuiaammut naleqqersuussinissamut Inatsisartut periarfissaqaratik naatsorsuutit suliarisariaqarsimavaat.

Ukioq 2010-imut nassuiaat suli Inatsisartunut nassiunneqanngilaq. Missingersuusiortarneq pillugu inatsit naapertorlugu tassani nassuiaatip ”ukiumoortumik” nassiunneqartarnissaa piunasaqaataaginnarpoq, ataatsimiititaliarli isumaqarpoq nassuiaat Nunatta karsiata naatsorsuutaata ilaatut pingaaruteqarluinnartuummat, ukiakkut katersuunnermi (kingusinnerusukkulluunniit) ukioq naatsorsuusiortifiusoq qaangiutereersoq agguanneqarmat Inatsisartut suliarinninnerminni nassuiaasiamut isumalimmik naleqqersuussinissaminnut periarfissaqarsimanngillat. Nassuiaatip taamatut kingusitsigisumi aatsaat naammassineqarnera pissusissamisunngilluinnarpoq, allaat Nunatta karsiata naatsorsuutaanik ataatsimiititaliap suliarinninnerani ilaatinneqarsinnaasimanani, taamaattumik naassuiaatip kingusinaartumik naammassineqarneranut ataatsimiititaliap **isornartorsiuinini uteqqissavaa**. Aammattaaq ataani imm. 3.11 innersuunneqarpoq.

3. Naatsorsuutit kukkunerisiorneqarnerannit nalunaarusiamut avataaniit kukkunerisuiusut oqaaseqaataat

Ukioq 2010-imut naatsorsuutit kukkunerisiorneqarnerannit nalunaarusiamut avataaniit kukkunerisuiusut oqaaseqaataannit ajornartorsiutit arlallit saqqummiunneqartut immikkoortumi matumani ersersinniarnearput. Naatsorsuutit kukkunerisiorneqarnerannit nalunaarusiap Naalakkersuisullu tamatumuuna oqaaseqaatigisaasa tamakkiisumik misissuataarnissaannut ilanngussat 1-5 innersuussutigineqarput.

3.1. Naatsorsuuseriveqarnerup eqiterutsinneqarneranut il. il. tunngatillugu.

Avataaniit Kukkunerisuiusut oqaaseqaataat:

”Naalakkersuisut siulittaasuata 21. november 2007-imi aalajangernerata kinguneranik Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmik (DcR-mik) ataatsimut kiffartuussiviusussamik 2009-mi januaarip aallaqqaataani pilersitsisoqarpoq. 2009-mi 2010-milu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfutaasa ilarpassuisa naatsorsuuserinermi suliaat DcR-mut nussorneqarput. Suliassanik nussuineq oqartussaaffinnik allanngortiterinerit isumaqatigiissutillu nalinginnaasut aqqutigalugit ingerlapput, isumaqatigiissutigineqarlutik naatsorsuuserinermi suliaat sorliit DcR-mit suliassaanersut suullu suliffeqarfuppineqartup nammineq suliarinnassanera.

2010-mi ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuiineq pisarnermit annertunerujussuuvoq. Tamatumunnga tunuliaqutaavoq sulinermi periutsit illullu iluani nakkutilliissutit ikorfartuutaasussat kiisalu DcR-ip suliffeqarfilla ataasiakkaat akornanni akisussaaffiup qanoq agguataarneqarsimasussaananeranut najoqqutassat amerlanerpaani pilersinneqarsimanginnerat pilersinneqarsimagunilla naammaginangitsumik ingerlanerat.

Naatsorsuuserineq naatsorsuutinullu atortussat misissorluarneqartanginnerat malunnarpoq, tamatumunngalu aallaaviugajuttarluni sulisut ataasiakkaat suliassartik pillugu ilisimasaqanginnerat. Naatsorsuuserinermi ajornartorsiutit, taamalu aamma kukkunersiuinermi, aallaaveqarput suliffeqarfiiit suliarisarsimasaannik ataatsimut DCR-mut nuussinerup aqunneqarnermigut unamminartorsiorfiuneranik.

DcR-mi aningaasanik naatsorsuuseriffik nikinganersiuinissamik suliaqarnissamut akisussaasuuvoq. Paasivarput 2010-mi qaammatini siullerni qulingiluani nikinganersiuiilluni annertunerusumik suliaqartoqarsimangitsoq, aammalu nikinganersiuisimanerit misissiorluarneqartarsimangitsut, ima paasillugu postet ammaannartut assigisaalu isummerfigineqartarsimapput. Nikinganersiuiunerup naammaginangitsumik ingerlaneranut pissutaarpiartutut oqaatigisariaqarpoq nukissanik amigaateqarneq, piviusorsioruunngimmammi aningaasanik naatsorsuuseriviup sulisuisa nikinganersiugassat taama amerlatigisut piunasaqaatigineqartutut isumagisinnaassagai.

Inassutigissavarput suliffeqarfiiit ataasiakkaat isumaqatigiissuteqarfigineqassasut pisariaqartitsineq naapertorlugu suliassallu qanoq pisariutigineri malillugit, tassalu sulisusannik pisariaqartitsinera assigisaalu eqqarsaatigalugit, erseqqissaatigineqassasoq kiap nakkutilliineq suliassanilla ammaannartunik misissuineq kiisalu malitseqartitsineq assigisaalu isumagisassaneri.

Eqikkaalluta naliliivugut sulinermi periutsinik illullu iluani nakkutilliissutit najoqqutassaannik suliaqarnissamut atortussanngortitsinissamullu sulisut pisariaqartinneqartut sulisinneqartariaqartut, aningaasartassai sulisussallu isumannaarlugit, taamaaliornikkut isumannaarniarlugu sulinermi periutsit siunertamut naapertuuttumik ingerlalnissaat.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

“ Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik kukkunersiuisartut ajornartorsiutinut oqaaseqaataannut isumaqataavoq. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup 2010-p ilangaatsiarsua torersaanermut kiisalu naatsorsuuserisoqarfiiit eqiterutsinneqarnerannut atatillugu suliassanik tigoorarneqartunik iluarsaaqqinnermut nukissanik atuiffigaa. Suliassat Qitiusumik

Naatsorsuuserisoqarfimmut arlaleriarluni naatsorsuutigineqartunit annertunerusarsimapput, torersaanerimmi arlalippassuartigut naatsorsuuserisoqarfiit suliarisartagaasa tigoorarneqarneranni naatsorsuutigineqartunit nukissartornarnerusarsimaqimmata, tamanna immikkoortortaqarfiit naatsorsuuserisoqarfiisa tunniussuunneqarnerannik aqutsinermi ajornartorsiutaaqataasarsimalluni.

Soorlu kukkunersiuisut allattut suliassanik nuussuinissat suliassaqaqarfinnik allanngortitsinerit nalinginnaasumillu isumaqatigiissut aqqutigalugit isumaqatigiissutigineqarsimapput. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup nalinginnaasumik isumaqatigiissut (...) immikkoortortaqarfiup tunniussisup aamma Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup akornanni suliassat agguanneqarnerannut siusinnerusukkut naammattutut isumaqarfiginikuuua. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik immikkoortortaqarfinnut isumaqatigiissutissanut ihusiliivissamik nutaamik suliaqarluni aallartippoq, akisussaassutsip agguassimernera erseqqissarniarlugu taamatuttaaq kikkut nakkutilliisuussanersut, naatsorsuutinik ammasunik isornartorsiuillutik misissuisartuussanersut, malitseqartitsisassanersut il.il. Taamatut nutaamik isumaqatigiissuteqarnikkut immikkoortortaqarfiup Qitiusumillu Naatsorsuuserisoqarfiup akornanni suliat ingerlaartarfii pillugit immikkoortumik ilanngussisoqassaaq.

Taamatuttaaq Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik eqiterutsitsinernut atatillugu sulisoqarnermut tunngatillugu ikilisaangaatsiartariaqarsimavoq tamanna Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmi sulisunut assut ilungersunartumik kinguneqarsimalluni.

Isornartorsiuerpiassanani misissuisarnernik kukkunersiuisut oqaatigisaat suliassaqaqarfinni nutaanik annertunerusunillu piginnaasaqaqarfinnik pilersitsinikkut aaqqiiviginiarneqarpoq. Taamaalisqaqarpattooq Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup kontorpassuarnik naligiissaarisarnernik naammassinnissinnaanernut tamanna iluaqutaassaaq.

Kiisalu Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup qaammammoortumik naligiitsitsisarnernut atatillugu atortussanik nassiussuisarneq aallartippaa, taakkunani takuneqarsinnaassalluni suliassat suut immikkoortuni ataasiakkaaniinnersut aamma suut immikkoortortaqarfiup qanoq iliuuseqarfigissanerai naatsorsuutigineqarnerisut [...]”.

Immikkoortumut piginnaasaqarfiliinermut tunngatillugu Ataatsimiititaliaq ilassutitut Naalakkersuisunut apeqquteqarnikuvoq. Apeqqutit Naalakkersuisullu akissutigisaat ilanngussaq 6 aamma 7-imi atuarneqarsinnaapput.

Ajornartorsiutaasutut paasineqartut siumut isigisumik aaqqiivigineqarnissaat pillugu Naalakkersuisut tamatumuuna oqaaseqaatigisaat ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai. Ilutigitilluguli Naalakkersuisut eqiterutsitsinermi suliassanik piareersaallutillu atuutsitsiniarnerat Ataatsimiititaliap **isornartoqartippaa**, aningaasanik aqutsinermut naatsorsuutinillu saqqummiinissamut ajornartorsiutinik annertuunik kinguneqarsimasoq. Ataani imm. 3.8 aamma innersuunneqarpoq.

3.2. Akiligassa qarfiit

Avataniit Kukkuersiuisut oqaaseqaataat:

”Paasivarput akiligassa qarfinnut immikkoortortami DcR-miittumi akiligassa qarfinnik naatsorsuusiortermit killiffiit aningaasaqarnermi naatsorsuusiortermit (XAL-imi) kontop imaasa najoqqutassartaannut nikanginersiorneqartarsimangitsut.

Akiligassa qarfinnut immikkoortortap eqqortumik nikinganersiuiinissaq isumagisinnaasariaqaraluarpaa, XAL-imut isersinnaagamik taamalu nikinganersiuiinermi akiligassaviit pisariaqartivinngikkaluarlugit.

Akiligassa qarfinnik nikinganersiuiinngitsoornerup kinguneranik ilaatigut akiliinerni kukkunerit, aningaasartuutinik nalunaarsuinngitsoornerit assigisaalu pisarput. Inassutigineqassaaq illup iluani nakkutilliineq najoqqutassiuunneqassasoq erseqqissunillu malittarisassioqarluni akiligassa qarfinnik nikinganersiuisarneq aalajangersimasumik qaammatikkuutaartumillu pisarniassamat.

Akiligassa qarfinnut immikkoortortap aammattaaq akisussaaffigaa aningaasanik naatsorsuuseriviup Akiligassa qarfinnik nalunaarsuiffimmut nikinganersiornissaa. Suliassaq taanna 2010-mi isumagineqarsimangilaq inassutigissavarpullu tamatuma qaammatikkuutaartumik isumagineqartalnissaa. 2010-p naanerani kukkuersiuiinitsinnut atatillugu nikinganersiuiinerup inerneranik tigusaqarpugut tassanilu takuneqarsinnaavoq assigiinngissut 225 t.kr.-t missaaniittoq. Ilisimatitsissutigineqarpoq systemimik pilersuisoq tamanna pillugu oqaloqatigineqartoq, aaqqiissuteqarnissaq siunertaralugu.”

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

” Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik nakkutilliinermut naligiissitsisarnernullu erseqqissumik tunaartarisassa qarnissamik kukkuersiuisut oqaaseqaataannut isumaqataavoq. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik tassunga atatillugu ukioq 2011-p aallartinnerani ulluinnarni sulinermit suliat ingerlaartarfiinik piviusunngortitsiniarluni suli annertunerusumik sammisaqarpoq akiligassa qarfinnut naatsorsuuserisoqarfimmi naligiissitsisarnernuttaaq tunngatillugu. Akiligassa qarfinnik naligiissitsisarneq annertusimaqaaq, pisariaqartuaannarsimammami naatsorsuuserisoqarfinnut ataasiakkaanut tamanut qaammatikkaartumik akiligassa qarfiit naligiissinneqartarnissaat. Akiligassa qarfiit allanngortinneqarnissaat sulissutigineqarpoq taamaalilluni siumut isigaluni pisiniarfigisartakkat ataasiakkaarlugit

naligiissitsisoqartalerniassammat. Taamatuttaa q pisiniarfigisartakkat qarasaasiakkut akiligassat allagartaannik atuinerulernerat pisariillisaataasinnaavoq kukkuninnarnerulerlunilu.”.

Naalackersuisut oqaaseqaatigisaat Kukkunersiuiernerut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai ilutigitillugulu iliuuserisassatut allaaserineqartut qaqugu atuutilersinnissaat naatsorsuutigineqarnerisooq, Naalackersuisut ilisimatitsinissaannik qinnuigalugit.

3.3. *Akiitsullit*

Avataniit Kukkunersiuisut oqaaseqaataat:

”Akiitsunik qitiusumik aqutsineq eqikkaalluni naliliiffigissagaanni 2010-mi suliat pisarialimmik malitseqartinneqartassimangillat, nikinganersiorneqartarsimanatik akiitsullilu eqqaasinneqartarsimanatik, tassunga ilanngullugit aningaasanik naatsorsuuseriviup akiitsullinnilu nalunaarsuiffiup akornanni pissutsit naapertuunnersut qulakkeerneqartarnissaat.

Inassutigissavarput atorfillit sunik suliassaqarnerannik najoqqutassiorortoqarnissaa kiisalu sulinermi periutsinut najoqqutassiorortoqarnissaa, taakku tunuliaqutaralugit naliliisoqarsinnaaniassammat immikkoortortaqaqfimmii sulisut suliassallu imminnut naapertuuttuunersut.

Maleruagassat illup iluaniittut sulinermilu periutsit malillugit akiitsullit qaammatinik arfinilinnit pisoqaanerusunik akiitsullit immikkoortortaqaqfimmiiit nuunneqarlutik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akiliisitsiniartarfianut ingerlateqqinneqartartussaapput, akiitsunillu akiliineq tassani pisimappat taakku Deloitte 881 akiliisitsiniartarfimmut tuttussaallutik naatsorsuuteqarnermut najoqqutassami tamanna pillugu malittarisassat malillugit. Tamanna 2010-mi nammaginangitsumik ingerlasimavoq ilisimatitsissutigineqarporlu akiitsut qaammatinit arfinilinnit pisoqaanerusut ataavartumik akiliisitsiniartarfimmut ingerlanneqartarsimangitsut.”.

Naalackersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”DcR kukkunersiuisut oqaaseqaataanut isumaqataavoq.

Ttaaneqartutut (...) ukioq 2010-mi naatsorsuuserinermik suliassat Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmut nussorneqarnerini torersaanermut nukissit annertuut atorneqarsimapput. Tamatuma ilaatigut kingunerisimallugu suliffeqarfimmi tunaartarisassat

eqqortinneqarsinnaasimanninnerat, tassami tigooraanermi paasineqarmat naatsorsuutitut atortussani annikitsuinnaanngitsunik kukkuneqartoq. Kukkunerit tamakku aaqqinneqareertinnagit Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik isumaqanngilaq pissusissamisuussasoq pisassat akiliisitsiniartarfimmut suliassanngortinneqarnissaat.”

Naalakkersuisut oqaaseqaataat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai.

3.4. Aningaasanik tigoriaannarnik nikinganersiuineq

Avaaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat:

” Aningaaserivinni kontit arlaqartut pingaarnerusutigut suliffeqarfinit suli akisussaaffigineqartut 2010 naavillugu nikinganersiorneqartarsimannigillat kontillu ilaat ataasiakkaat suli sivilunerusumik nikinganersiorneqartarsimanatik.

Maluginiarneqarpoq suliffeqarfiup nammineq kukkunersiuuisuisa suliffeqarfinnut ataasiakkaanut eqqaasitsissutit nassiuttaraat, aningaaserivimmi qaammatikkuutaartumik nikinganersiuinissaq pisimannigikkaangat. Paasineqarpoq eqqaasitsissutitut allakkat taakku siunertamut iluaqutaasarsimannigitsut.

Kukkunersiuinermut atatillugu paasineqarpoq ataasiakkaani karsimi uninngasuutit eqqarsaatigalugit ajortumik ingerlasoqartoq, tamannalu ersiutaavoq uninngasuutit ataavartumik nikinganersiorneqarneq ajorsimanerannik aammalu suliffeqarfiup iluani kukkunersuisut illup iluani nakkutilliisussaataasutut nikinganersiuinernik pissarsiaminnik misissueqqissaartarsimannigitsut.

Aningaasanik tigoriaannarnik uninngasuutinik ataavartumik nikinganersiuisarnissaq illup iluani nakkutilliinermi pingaaruteqartuuvoq, taamaattumillu inassutigissavarput siunissami aningaaserivimmi uninngasuutinik nikinganersiuisarneq misissorluarneqartalissasoq taamatullu aamma karsimi”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik kukkunersiuisartut oqaaseqaataannut isumaqataavoq. 1. juni 2011-miit tamakkununnga tunngasunik piginnaasat annertusarniarlugit nukittorsarniarlugillu allaffiup pisortaanik atorfinitsitsisoqarpoq.

Suliffeqarfimmi kukkunersiuisarfik Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik suleqatigalugu suliffeqarfimmi nakkutilliinerit sukanganerulernissaat maannakkullu suliart ingerlaartarnerisa

pitsaanerulernissaat qulakkeerniarlugit sulissuteqarput. Suliffeqarfimmi kukkunersuiisarfiup piginnaasalinnik atorfinitsitsinikkut nukittunerulerneratigut taamatuttaa immikkoortuni siuliiniittuni kukkunersuiisartut oqaatigisaat atugaajunnaarsivinnissaat siunertaralugu sammineqarnerulersaarput.

Naggasiullugu (...) oqaatigineqassaaq torersaarnermik suliassat annertunerpaartaat naammassineqangajalermata. Suliassa qarfinnut arlalinnut suliat ingerlaartarfii sulisut suliassaannut akisussaaffinullu erseqqissunik ilitersuusiorluni sularineqareerput. Suliassani assigiinngitsuni sulisunik ilinniartitsineq ulluinnarni ingerlavoq suliassat naammassineqartut paasilluarneqartarnissaat siunertaralugu taamaalillunilu sulisut sularisaminnut annertunersumik akisussaaqataalersinniarlugit.

Suliat ingerlaartarnerisa suleriaatsillu pisariillisarneqarnerannut atatillugu suli annertuunik suliassa qarpoq. Suliassat tamakku pilersaarutitut annikitsualukkuutaatut nassuiarneqalerput aqutsineq/ piviusunngortitsisarneq malitseqartitsisarnerlu qulakkeerniarlugit.

Pilersaarusiortugit sulissutigineqartut ukioq 2011-mi Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup IRIS-imik annertusaaneranut peqatigitillugu Nuummilu naatsorsuuserisoqarfiit kingulliit naatsorsuuseriviinik tigusinermut peqatigitillugu ilanngullugit.”.

Naatsorsuutiniq nikinganersuiinerup amigartumik ingerlanneqartarsimanera ajornartorsiutillu paasineqarneranniit taakkua kinguneqartinneqartarsimannginneri Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliap **sakkortuumik isornartorsiorpai.**

3.5. Akiliisitsiniartarnermi oqartussaasut

Avataaniit Kukkunersuiisut oqaaseqaataat:

” Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akileraarutinit, akitsuutinit akiliisiniarnermillu suliassat Kalaallit Nunaat tamakkerlugu isumagisassarai tamannalu 2007-imi akileraartarnermut tunngasutigut suliassanik eqiterisitsinerup kinguneranik pivoq taamalu aamma 2008-mi akiliisitsiniartarnermi suliassanik eqiterisitsisoqarluni. Suliassanik eqiterineq suli naammaginartumik ingerlalinngilaq tamatumunngalu pissutaasoq pingaarnerpaaq tassaavoq akiliisitsiniartartut annertuvallaartunik suliassa qarnerat, naak ukiuni kingullerni aningaaserivinni kontini akileraarutiniq akiliisitsiniartarnermi assigisaanilu tunngaviusartunik naatsorsuuserineq nikinganersuiinerlu pitsaanerujussuarmik ingerlalersimagaluartut.

Suliassa qarpallaarnermut pissutaanerpaavoq kommunet suliassarpassuarnik ingerlatitseqqittarnerat 2010 eqqarsaatigiinnarlugu akiliisitsiniartarnermi suliassat 115.000-it missaanniittunik amerlassuseqarput. Taamatut suliassa qarpallaalersimanerup kinguneraa

ulluinnarni sulinerup aaqqissuussaannngitsumik ingerlalersimanera taamalu naammaginannngitsumik ingerlalerluni. Naliliinerput naapertorlugu suliaq angusaqarluarfiussappat ullumikkut akiliisitsiniartarnermi sulisut naammattut pigisariaqarput.

Akiliisitsiniarnermi suliassat illuatungerisamit avataaneersumit akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqartartut ikilisarniarlugit inassutigineqassaaq inatsit maanna atuuttoq allanngortinneqassasoq imaluunniit illuatungerisat avataaneersut tapiliullugu isumaqatigiissusiorfigineqassasut, illuatungerisat assersuutigalugu kontomi nalunaarsuineq aqqutigalugu piffissami aalajangersimasumi akiliisitsiniarnertik misilittaqaarlugu suliassaq akiliisitsiniartarfimmut aatsaat ingerlateqqittassagaat. Aamma isumaliutigisariaqarpoq, akiliisitsiniarnermi suliassat akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqartartut minnerpaaffilissannginersut.

Isumaqarpugut massakkut periuseq siunertamut tulluartaunngitsoq tassami akiitsullit kommuneni Nunallu Karsiani illuttut nalunaarsorneqartarmata taamalu nalunaarsuiffiit tamarmik imminnut pisariaqartillutik, akiitsut pillugit tamakkiisunik eqqortumillu nalunaarsorneqarsimasunik pissarsiniartarnerminni.

Naliliinerput naapertorlugu taamatut tunngavissaqartitsineq atuunneq ajorpoq.

Tamatuma kinguneranik akiliisitsiniartarfup kommunellu akornanni pisariaqanngitsumik nussuinerit amerlasuut ingerlasarput, taamaattussaanngikkaluarlutik, piviusut aallavigalugit akiliisitsiniarneruvinnngimmat tamanna, taamalu aamma innuttaasoq akiliisinniarneqarsinnaammat, naak akiliisitsiniartumut siullermut akiliisimanissaa ilimanaateqarluarsinnaagaluartoq.

Isumaqarpugut periutsimik "minguitsumik" peqaraanni siunertamut tulluarnepaajussasoq, kommune akiliisitsiniareersimagaangami aatsaat suliassamik akiliisitsiniartarfimmut ingerlatitseqqissinnaalluni imaluunniit periuseq tassaatillugu akiliisitsiniartarneq tamarmi akiligassamik allaqqaanermiit naammassineqarnissaata tungaanut akiliisitsiniartarfikkut ingerlasussanngorlugu.

Ilisimavarput tamanna pillugu ataavartumik kommunet oqaloqatigineqartartut inassutigissavarpullu inatsisiliorneq aallaavigalugu erseqqivissunik paasiuminartunillu malittarisassiorluni akiliisitsiniartarnermi suliassanik assigisaanillu ingerlatitseqqinneq pisolissasoq."

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik soorlu eqqortumik taaneqartoq pisariaqanngitsumik piumasaqaatinik nassiussisoqartarnissaa pinngitsoortinniarlugu pisassanik akilersinniagassanik nassiussisarneq pillugu kommuninik ingerlaavartumik oqaloqateqartuarpoq.

Pissusiviusutigut tamakkununnga tunngatillugu kommunit sisamat (kiisalu KANUKOKA) kommunaldirektørit/ aningaasaqarnermut pisortat aqutigalugit ulloq 15/06-2011-mi ataatsimeeqatigineqarput, tassani Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik kommunit piumasaqaataannik akiliisitsiniartarnermut tunngatillugu pissutsit immikkut ittut pillugit ilisimatitsissuteqarluni, tassanilu isumaqatigiissutigineqarluni ukiup sisamararterutai tamaasa malitseqartitsiniarluni aalajanersimasumik ataatsimiittoqartalissasoq.

Taamatutaaq ulloq 23/06-2011-mi kommunini inunnik isumaginninnermut pisortat malinnaatinniarlugit ilisimatitsissuteqarluni ataatsimiittoqarpoq, tassami kommunini akiitsut amerlanerpaartaat inunnik isumaginninnermi piumasaqaataammata (ulluunerani paaqqinnittarfinnut akiligassat, meeqqanut angerlarsimaffiup avataani inissinneqarsimasunut angajoqqaat akiligassat, utertillugit akiligassanik ikiorsiissutit aamma siumoortumik meeqqanut akilersuutit), taakku amerlanerpaartaat ullormit tunniunneqarfimminninngaanniit annaaneqareersuusarlutik.

Akiliisitsiniartarnermut tunngasunik eqiterutsitsinikkut akiliisitsiniartarnermik assigiinnerusumik sulinerup qulakkeerneqarnissa, taamatutaaq innuttaasut inatsisitigut isumannaatsuunerata nukittorsarneqarnissaa taamatullu minnerunngitsumik pisariaqanngitsumik allaffissortoqannginnissaa taamaalillunilu allaffissornermik akikillisaanissaq ilaatigut siunertaapput.

Kommunit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik aqutigalugu piumasaqaatinik akileqquneqartussanik aamma (pinngitsaaliinikkut) akilersinniarneqartussanik nassiussisarnerat akiliisitsiniartarnermut inatsimmi § 11 a, imm. 3, immikkoortumi kingullermi malittarisassaqaartitaavoq, taamaalilluni tunniussisoqartarluni ullup akiliiffissap eqqortup kingornatigut. Pissusiviusutigulli ullut 14-it missaannik kingusinnerusukut tunniussisoqartarpoq, tassa kommunit nammineerluni akiliutigineqarsimasunik tamanik naatsorsuusioreeraangata.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsuutigaa pisortanut akiligassanut kinguaattoorutit akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnerallu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 15. april 2011-meersup, tassani akiliisarnermut sullissivimmuut nalunaarsimanissaq pillugu piumasaqaateqarsinnaanermut ammaassisoqarluni, akuersissutigineqarneratigut akiligassanut kinguaattoorutinik suliassat ikilisinneqassasut, minnerunngitsumik suliassat annikitsuaraannarnik aningaasartallit.

Eqqorpoq ullumikkut suliat amerlalluinnarmata, kisiannili amerlanerpaartaat annikitsuinnaralannguanik aningaasartaqarlutik. Assersuutigiinnarlugu eqqaavilerinermut akiligassat 60.000-t sinneqartut nalunaarsorneqarsimapput, pisassat ataasiakkaat agguaqatigiissillugu 200 koruunit missaannik aningaasartaqarlutik.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq 2011-mi ukiakkut ataatsimiinnermi innuttaasut pisortanut akiitsuisa allangoriartarnerat pillugu nassuiaammik saqqummiussissamaarpoq.

Peqatigitillugu akiliisitsiniartarnerup qanoq ililluni nukittorsarneqarsinnaanera nalilersorneqassaaq.”.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai. Nassuiaasiarli taaneqartoq suli tiguneqarnikuunngilaq. Nassuaasiap piaartumik ataatsimiititaliamut nassiuuneqarnissaa ataatsimiititaliap qinnutigissavaa tassungalu atatillugu tamatuma qaqugu pisinnaanissaa naatsorsuutigineqarneris Naalakkersuisunut ilisimatitsissutigeqqullugu.

3.6. *Ernianik naatsorsuisarnej*

Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat:

” Kukkunersiuinitsinni paasivarput pissarsiassanik ernialersuisoqarneq ajortoq. Naliliinerput naapertorlugu tamatuma kinguneranik pingaartumik suliffeqarfii Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik erniaqanngitsunik karsimi taarsigassarsiniartarfittut atorpaat.

Ilisimatinneqarpugut ernialersuisanninnermut pissutaasoq tassaasoq systemip ajornartorsiorfiunera, akileraarutininik pisoqqanik assigisaanillu naatsorsuuserineq assigisaalu eqqarsaatigalugit, 2011-mili akileraartarnermik nakkutilliinermut inatsit naapertorlugu pissarsiassat tamarmik ernialersorneqartalissapput.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

” Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup maannakkorpiaq ernianik naatsorsuinermit tunngasut naggataamik misiligarpai ernianillu naatsorsuisarnej 2011-p qiteqqunnerani aallartinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.” [Naalakkersuisut naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannut oqaaseqaataannit issuaaneq]

Naalakkersuisut oqaaseqaataat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai ilutigigitillugulu ernianik naatsorsuinerup killiffia pillugu Naalakkersuisut ilisimatitsinissaannik qinnuigalugit.

3.7. Pisassarisanik annaasaqaatit

Avataaniit Kukkunersiuisut oqaaseqaataat:

”Sulinermi periutsini najoqqutassaqaanngilaq qaqugu, qanoq sumilu pissarsiassat pisoqalisoorsimanerannik naliliisoqartassanersoq imaluunniit pissarsiassat qanoq ilinerani naatsorsuutigineqarsinnaajunnaassanersut taamalu atorunnaarsinneqarlutik.

Inassutigineqassaaq pissarsiassanik tamanik misissueqqissaartoqassasoq, atorunnaarsitassanik immikkoortiterinissaqsiunniullugu. Tassunga tunngatillugu inassutigissavarput ukiup ingerlanerani pissarsiassatutsuliassat tigusimasat takussutissiorneqartalissasut taamatullu akiitsut qanoq amerlatigisut.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

” Tamakkununnga tunngasut eqiterutsinneqarmatali Akiliisitsiniartarnermut oqartussaasut pisassat periarfissaqartillugu sapinngisamik amerlasuut akilersinniarneqartarnerat pingaartumik soqutigisarimavaat.

Pisassanut pisoqalisoorsimannngitsunut ilumut akilersinneqarsinnaanngitsunut tunngatillugu taamaallaat isumakkeerinnittoqarsinnaavoq aatsaat immikkut taamaaliornissamut inatsisitigut tunngavissaqarpat. Tamakku tassaapput ESU, BSU aamma ilinniagaqarnerisutitut taarsigassarsiat kiisalu siumoortumik akiligassanngorlugit meeqqanut akilersuutit aamma inuit akileraarutitut akiligassanut kinguaattoorutaat pillugit akiitsut.

Akileraartarnermut Aqutsiqoarfik akileraarutitut akiligassanut kinguaattoorutitut eqiterutsitsinermi kommunitit tiguneqartunik aqqissuussamik misissuivoq, tamakkununngalu tunngasunik piunasaqaatit pisoqalisoortut tamaasa taamaalereerpat taamaatiinnartassallugit.

Taamatuttaaq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfinni akiligassanut kinguaattoorutitit pilersinneqarsimapput, tassaasut akileraartarnermut, akitsutitut, sulisitsisut nalunaarsorsimaffiannut akiliisitsiniartarnermullu sinniisut. Akiligassanut kinguaattoorutitit toqusut, akiliisinnaajunnaartut aamma unittoortut pigisaat pillugit piunasaqaatit tamaasa misissortarpaat piunasaqaatit matussuserneqarsinnaanngitsut ingerlaavartumik taamaatiinnarneqartarnissaat siunertaralugu, kiisalu pingaartumik A-akileraarutitut akiligassanut kinguaattoorutit immikkut sissuertariaqartut misissortarlugit.

Taamaammat kukkunersiuisartut oqaaseqaataat tusaatissatut tiguneqarput aamma sulisunit ataasiakkaanit misilittagarineqalersut aamma suliassat annertussusiinik qanoq issusiinillu

ilisimasaqarnerulerneq ilutigalugit suleriaatsittaaq akiliisitsiniarnermik sulinermut ilanngullugit ilanngunneqassapput ileqquliunneqarlutillu.”.

Naalackersuisut oqaaseqaataat Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai. Pisassarisanilli pissarsiarineqarsinnaanngitsunik isumakkeerinnittarnissamut inatsisitigut tunngavissiuisoqarnissaa pisariaqarnerseqq Ataatimiititaliap Naalackersuisunut isumaliutigeqqullugulu - misissoqquaa.

3.8. Pissutsit ukiumoortumik naatsorsuutit naliliiffigineqarnerannut pingaarutillit

Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat:

”2010-mi ukiumoortumik naatsorsuutininik kukkunersiuineq arlalinnik pissuteqartumik immikkut ajornakusooruteqarsimavoq. Ukiup ingerlanerani allannngortiterinerit pingaarutillit aamma ingerlanneqarsimapput, tassunga ilanngullugit ilaatigut suliassaqaqarfinnik arlalinnik allannngortitsisoqarluni suliassanillu nuussisoqarluni.

Naatsorsuuserineq naatsorsuutinullu tunngasut misissueqqissaartannginnermik nalaanneqarsimapput aammalu oqimaaqatigiissitsisarneq ataavartumik naammattumillu naliliiffigineqartarsimanani, nikinganersiuisoqartarsimanani malitsigisaanillu suliqaqarfiusarsimanani, tassalu naatsorsuutininik inaarsaataasumik suliqaqarnermi soorlu uppernarsaatit ilanngussat nikinganersiuinerillu amigartut imaluunniit nikinganersiuisoqartarsimannginnera malunniussimallutik.”.

Akissarsiat akissaatillu

”Pingaarnerusutigut naliliinerput naapertorlugu ukiunut siuliinut naleqqiullugu pitsaassuseq pitsanngoriarsimanngilaq. Kukkunersiuinermi ajornarsimavoq aningaasanik naatsorsuuseriviup akissarsialeriffiullu kiisalu akileraartitsisartut nalunaarusiaannik nikinganersiuinissaq. Aammattaaq akissarsianut tunngasut nikinganersiorneqarsimanngillat, tassunga ilanngullugit akileraarutit A-t, pensionisiat assigisaalu. Taakku kiisalu nikinganersiuisarsimannginnermik ilisimatitsinerup ilisimanarsisippaa eqqortumik naatsorsuullunilu ilanngaasoqartarnissaata tamakkiisumik pisarsimannginnissaat.

Naliliinerput naapertorlugu akissarsialerinermik aqutsineq pingaarnerusutigut naammaginartumik ingerlavoq, atorfillit ataatsimut isigalugu eqqortumik akissarsisinneqartarlutik. Taassumali saniatigut akissarsialerinermi ajornartorsiutit annertupput, taakkulu kinguliini immikkoortuni taakkartorneqartuni imatut ersersinneqarput:

- *Naatsumik najoqqutassiorsimanagerup saniatigut akissarsialerinermi qanoq suleriaaseqartoqarnissaa allaganngorlugu pigineqanngilaq.*
- *Akissarsianik ataavartumik nikinganersiuisoqarneq ajorpoq, tamatumalu kinguneranik aningaasanik naatsorsuuseriviup, ataavartumik nalunaaruteqartarnerup akissarsisitsinissamullu systemep*
- *akornanni innarluttoqarsinnaanera piffissaagallartillugu paasineqarneq ajorlutik.*
- *Kontit akissarsianut attuumassutillit oqimaaqatigiissitsinermi aalajangersimasumik ataavartumillu nikinganersiorneqassanatillu malitseqartinneqarneq ajorput, tamannalu pissutigalugu assigiinngissutsit arlaqartut kiisalu ilanngussat allatigut erseqqissumik paasineqarsimannngitsut kontini*
- *taakkunani uninngatiinnarneqartarput.*
- *Nakkutigineqanngillat akissarsianit ilanngaait qulakkeerneqartarnissaat, soorlu pensionisiassanik naatsorsuinerit kiisalu piffissaq eqqorlugu eqqortumillu nalunaarutiginninnissat.*
- *Akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiik atsiortarnerit utertitsisarnerillu ataatsimoorussamik*
- *Nakkutigineqanngillat.*
- *Soraarsimasut arlallit sulisullu "piviusuunngitsut" akissarsiaqartinneqartarsimapput, akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiik assigisaanillu amigaateqarnerup kinguneranik.*

2010-mi kukkunersiuinermi paasivarput akissarsialerinermi sukumiisumik ajornartorsiortoqarmat

ilanngussat akissarsianut tunngasut tamakkiisumik nikinganersiorneqartarnissaat ajornartooq.

Tassunga atatillugu ilisimatitsissutigineqarpoq 2008-miit siumut ilanngussat akissarsianut tunngasut nikinganersiorneqartarnissaat aallartisarneqartoq. Inassutigissavarput siumut isigaluni iluarsisutissat suliarineqalernissaat, taamaaliornikkut akissarsialerinermi systemip, aningaasat nikinganersiuisarnerullu

2011-mi qaammammit qaammammut eqqortumik ingerlalnissaa qulakkeerniarlugu.

Naliliinerput naapertorlugu akissarsialerinermi systemimi ajornartorsiutit arlalippassuit

pissuteqarput sulinermi periutsinik, nikinganersiuinissamut suleriaatsinik kiisalu suliffeqarfiit akissarsialeriffiullu akornanni nikinganersiuisarnermik, akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiik kukkussutinillu iluarsisarnermut assigisaanullu tunngasuni erseqqissumik malittarisassaqqanngimmat. Tamanna tunuliaqutaralugu inassutigissavarput akissarsialeriffiup

suliffeqarfyllu ataasiakkaat akornanni allaganngorlugit isumaqatigiissusiortoqassasoq, erseqqissarlugu immikkoortortaqrarfiit tamarmik immikkut sunarpiaq akisussaaffigineraat.

Akissarsianut tunngasut naatsorsuutini aningaasartamikkut pingaarutilipilussuummata inassutigissavarput tassani sulisussat/piginnaasallit pisariaqartinneqartut immikkoortortami pigineqalissasut, taamaaliornikkut qulakkeerniarlugu illup iluani nakkutilliissutit attuumassuteqartut tamarmik nikinganersuiisarnerrillu atuutilernissaat. Ilisimavarput suliassaqrarfiup 2011-miit pitsanngorsarnissaa anguniarlugu suliniutit arlaqartut aallartisarneqalereersimasut.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”Aningaasarsialeriffik kukkunerisuiisartut oqaaseqaataannut isumaqataavoq taakkulu tusaatissatut tigullugit. Taamaammanuna Aningaasarsialeriffik suliniutinik arlalinnik aallartitsisoq. Siullermik sallerpaatillugu 2011-mi Aningaasarsialeriffik ingerlatsinermut ineriartortitsinermullu immikkoortortaqrarfilerlugu avinneqarpoq tamarmik allaffiup pisortalinnik Taamaaliornikkut 2011-mi aningaasarsialerinermit tunngasunik aqutsineq nukittorsarneqarpoq. Taamatut nukittorsaanikkut qulakkeerneqassaaq aningaasarsiat allassimaffiinik naligiissitsisarnikkut malitseqartitsisarnikkullu annertunerusumik nakkutilliisoqalernissaa.

Pingaartumik naligiissitsisarnermut tunngatillugu 2010-p naalernerani sulisumik ikkussisoqarpoq aningaasarsialerinermit tunngasuni kontunik naligiissaarisartussamik. Inuk taanna 2011-mi ingerlaqqissaaq qulakkeerniarlugu aningaasarsialerinermit qaammatit tamaasa kontonik tamanik immikkut naligiissaarisartarnissaa. Tamakku saniatigut aqutsinermut tunngatillugu sakkortunerusumik nakkutilliisoqalerpoq, taamaalilluni malinnaasoqartassamat aningaasarsialerinermit tunngassuteqartuni kontonik tamanik qaammatit tamaasa naligiissitsisoqartarnissaa.

Aningaasarsiat tamarmiusut taakkuupputaaq 2011-mi sakkortunerusumik sammineqalersut. 2010-mi immikkoortortaqrarfinnut immikkoortortat aningaasarsiat tamarmiusut allassimaffiinik utertitsisimatinnagit allakkatigut nukingisaarutinik nassiussuisoqarpoq. Tamakku aningaasarsiat tamarmiusut allassimaffiinik aappassaannik pingajussaannillu allakkatigut nukingisaarinernut atatillugu oqaasiinnartigut saaffiginnissutinik malitseqartinneqarput. Tamakku saniatigut immikkoortortaqrarfiit pingajussaanneerluni nukingisaarinerup kingornatigut aningaasarsiat tamarmiusut allassimaffiinik utertitsinngitsut qullersaannut toqqaannartumik saaffiginnittoqartassaaq. Aningaasarsiat tamarmiusut allassimaffiinik pitsaaneruserusumik malinnaaneq kinguneqarniassaaq kukkusumik inissitsiterisarnerrit ullumikkut pisartut pisinnaajunnaarnerannik.

Ataatsimut aningaasarsiat tamarmiusut allassimaffiinik qaammatikkaartumik naligiissaarinerit malitsseqartitsinerillu pitsaanerusumik nakkutilliisoqalerneranik qulakkeerinnissapput taamaaliornikkullu ajornartorsiutit annertuut kukkunerisuisartut erseqqissagaat ikiorsiivigineqarlutik.

Ullumikkut suliat ingerlaartarfii aningaasarsiaqartitsinermut tunngasuni arlalissuupput. Suliat ingerlaartarfii tamakku ingerlaavartumik iluarsineqartassapput naleqqussarneqartarlutillu suliassaqaqfimmu suliat ingerlaartarfiinik peqanngitsunut suliat ingerlaartarfiinik suliqaqarnermut peqatigitillugu. Taamaaliornikkut sulisut ataasiakkaat suliassanik eqqortumik sulisarnissaat isumannaannerulissaaq. Tamatuma inerneriniassavaa sulisut ataasiakkaat suliassaminnik siunissami eqqornerusumik suliarinnittalernerat, aningaasarsialeriffimmi pitsaanerusumik sulisalernerimik kinguneqarniartussaq.”.

Tamatumunnga malitsigitillugu ajornartorsiutit taaneqartut aaqqiivigineqarnerat pitsaasumik siunertaq naapertorlugu sunniuteqarsimanersut pillugit Naalakkersuisut ilisimatitseqqullugit Ataatsimiititaliap qinnuigisimavai.

Naalakkersuisut tamatumunnga imatut akissuteqarput, ” Suliniutit nassuiaatigineqartut pitsaasumik sunniuteqarput, kissaatigineqartutulli annertutigisumik sunniuteqarnatik. Tamanna ilaatigut pissutaalluni allaffimmi pisortamik akissarsialerinerimik naatsorsuuserinermillu tunuliaqutalimmik 1. juni 2011-mi atorfinitsitsisoqarpoq. Ataatsimut isigalugu tamanna immikkoortortani suleriaatsimut nassuiaatit nalunaarusiornermilu immersugassat pitsanngorsarlugit aallartinnerannik kinguneqareerpoq. Tamanna peqqissutsimut tunngasuni kukkunerit ikilinerinik kinguneqareerpoq, taamaalillunilu naatsorsugassat ammaannartut naligiissagassat ikinnerulerlutik. Suleriaatsimut nassuiaatinik nalunaarusiornermilu immersugassanik suliaq aamma 2012-mi ingerlanneqassaaq.

Naligiissagassat pisoqqat iluarsaallugit suliaq annertoq suli ingerlanneqarpoq, iluarsagassat 2008-minngaanneersuullutik. Taamaattumik naligiissaarinerimut tunngaviusutigut suliniuteqarnerup nukittorsarneqarnissaa siunertaralugu akissarsialerivimmu sulisunit nuussinissaq aalajangerneqarpoq. Tamatuma kingunerissavaa ukiap ingerlanerani akissarsialerivimmi nakkutilliisutut atorfik inuttassarsiorneqassamat. Naak suliniutit aallartinneqareeraluartut sulisullu amerlineqaraluartut naligiissaarinissat amigaatigineqartut aaqqiiviginiarlugit suliat minnerpaamik aamma 2012-mi ingerlanneqassapput.”.

Naalakkersuisut oqaaseqaatigisaat Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguineqarput, **sakkortuumilli inassuteqaatigissallugu**, ajornartorsiutaasutut paasineqartut aaqqiivigineqarnissaasa sulisutiginerat Naalakkersuisut aalajangiusimassagaat, taamaalilluni tulliani naatsorsuutininik saqqummiinissamut atatillugu pitsanngoriaataasimasut

uppernarsaaserneqassammata. Akissarsialerinerup aqunneqannginnera akuersaarneqarsinnaanngivippoq.

3.9. Taarsigassarsisitsisarneq

Avataaniit Kukkunersiuisut oqaaseqaataat:

”Paasivarput aqutsisoqarfimmit assorsuaq ajornakusoortinneqarsimasoq taarsigassarsisitseriaatsit assigiinngitsut amerlasuut nikinganersiorneqartarneri, assersuutigalugu taarsigassarsisitsisarnermut systemip qitiusumillu naatsorsuuseriviup akornanni, taamalu Nunap Karsiata naatsorsuusiordernanut ineqarnermut tapiissutinik taarsigassarsisarnermi, inuussutissarsiornermut tapiissutinik taarsigassarsisarnermi, ilinniagaqarneriutinik taarsigassarsisarnermi allatigullu taarsigassarsisitsisarfeqarnermi.

Matumani pineqarpoq suliassaqaqfik pisariusorujussuaq taarsigassarsisitseriaatsit amerlasuut atorneqarmata taakkulu naatsorsuusiordernermi assigiinngitsunik suleriaaseqarluni suliarineqartarlutik.

2010-p naanerani assigiinngissut paasinngitsuugaq 48,4 mio.kr.-t missaanniippoq.

Ilisimavarput systeminik pilersuisut nikinganersiuilluni sulinermit akuliutitinneqarsimasut taarsigassarsiallu tamarmik 2011-mi nikinganersiorneqarniartut. Inassutigissavarput nikinganersiuinissamut periutsimik suliaqartoqassasoq kiisalu taarsigassarsiat minnerpaamik kvartalimut naatsorsuuserineri ataatsimut killiffilersorlugit suliarineqartalissasut.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

” Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik kukkunersiuisartut suliassaqaqfimmik tassannga pisariuneraanerannut isumaqataavoq. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik piffissami aggersumi suleriaasissamik suliaqarniarpoq taarsigassarsiat periaatsillu assigiinngitsut akornanni naligiissitsisarnermut iluaallaataasussamik. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup taamatut pisoqarnissaata tungaanut naligiissitsisarnerit ingerlaavarsimasut suliarisaannassavai. Aatsaat naatsorsuutigineqarpoq assigiinngissutit paasineqanngitsut paasineqassasut suleriaasissap atorneqaleranut peqatigitillugu.”.

Tamatumunnga malitsigitillugu ilusissap pineqartup suliarineqarnissaa siunertaralugu suliap killiffia suliniutillu sorphiaat aallartinneqarsimanersut pillugit Naalakkersuisut ilisimatitseqqullugit Ataatsimiititaliap qinnuigai.

Naalakkersuisut tamatumuuna ilaatigut imatut akissuteqarput, ”Atortussat pisariaqartinneqartut DcR-imit maanna katersorneqarsimalerput, taakkulu atorlugit naatsorsuuserinermi atortussat iluarsaanneqarnissaannut periarfissaqalerpoq, taamaalilluni periuseq nutaaq atorlugu naligiissaarinerit ingerlanneqarsinnaaqullugit.

Periusissaq pigineqaleriarpat uppersararnejassaaq aammalu kukkuneqarnerisooq amigaateqarnerisooq DcR-imi misissorneqassalluni. Tamatuma kingorna atortut DcR-imit suliarineqartut Deloittemit misissorneqassapput, tamatumani naatsorsuutitigut iluarsisat assigisaallu tamarmik misissorneqassallutik. Suliap inaarutaasumik inernera 2011-p naanerani takuneqarsinnaalissasoq naatsorsuutigineqarpoq.”.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai angusarineqartullu piareerpata tamanna pillugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut ilisimatitseqqullugit qinnuigalugit.

3.10. Akileraartarneq

Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat:

”2008-mi 2009-milu ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannit nalunaarusiatsinni allaaseraagut pissutsit arlaqartut Nunap Karsiata naatsorsuutaani akileraarutinit isertitanut tunngasut taakkulu pissutigalugit ukiuni taaneqartuni akileraarutitigut isertitat nangaassuteqarfigisimavagut.

Akileraarutinit suliaasaqarfik naatsorsuutit eqqarsaatigalugit suliaasaavoq pisariusorujussuaq. Nunap Karsiata isertitaanik nalunaarsuineq tassaavoq pisassaqartitaaffik tamatumalu imminnermini akileraarutitigut isertitatigut atuutsinniarnera ajornaatsuinnaanngilaq, innuttaasoq akileraartarnermullu aqutsisoqarfik tamarmik immikkut periarfissaqarmata assersuutigalugu siumoortumik nalunaarsuineq inaarutaasumillu nalunaarsuisarneq eqqarsaatigalugit, taakkulu allanngortitsisinnaammata, taamalu akileraarutivissat aatsaat naatsorsorneqarsinnaasarlutik innuttaasoq akileraartarnermullu aqutsisoqarfik tamanna pillugu isumaqatigiissuteqarpata, tamannalu minnerpaamik ukiut naatsorsuusiortiusut marluk ingerlareeraangata aatsaat pisarsinnaalluni (ukioq akileraarfiusoq ukiullu tullia inaarutaasumik naatsorsuiffiusoq).

Akileraartarnermik aqutsinerup 2007-imi qitiusumit aqunneqalernera tikillugu Nunap Karsiata kommunenit akilerallakkatut tigusatik isertitatut nalunaarsortarsimavaat. Qitiusumik aqutsisoqarfeqalernerup kingorna Nunap Karsiata isumagisassat pingaarutillit marluk akileraarutinit naatsorsuisarnermi nalorninartorsiorfiusut akisussaaffigilerpai, taakkulu piumasaqaatigaat naatsorsuusiortnermi erseqqissunik missingersorneqartarsimanissaat.

Nunap Karsiata akileraarutinit A-nit isertitatut pissarsiassat nalunaarsortarpai sulisitsisut qaammatikkuutaartumik nalunaarusiaat tunuliaqutaralugit, tassunga ilanngullugit missingiussat akileraartarnermut aqutsisoqarfiup suliffeqarfinnut nalunaarusiorsimangitsunut akileraarutissiisutaannut tunngasut. Aammattaaq akileraarutinit B-nit isertitatut pissarsiassat nalunaarsorneqartarput akileeqqusissutit nassiunneqarsimasut tunuliaqutaralugit. Akileraartarnermut oqartussaasut naliliinerat naapertorlugu taakkua missingersorneqareersimagaluarlutik amerlanertigut nalunaarutigineqarsimasunit qaffasinnerusarput taamalu akileraarutinit B-nit pissarsiassanit akilernerqanngitsoortunut sillimmatissanik immikkoortitsinissaq pisariaqanngitsutut isigineqartarluni.

Nunap Karsiata akileraarutinit akiitsut akilernerqarnissaat eqqarsaatigalugit nalornissutaasinnaasut akisussaaffigilersimavaat. 2009-mi akileraarutinit pissarsiassanit annaasassatut missingersuutigineqartut 165 mio.kr.-t missaanniipput. 2010-mi annaasaqaatissatut missingersuutigineqartut 64 mio.kr.-t missaanniipput. Ilutigalugu akileraarutinit pissarsiassat sukumiinerusumik misissorneqarput tamatumalu kinguneranik 80 mio.kr.-t missinginiittut akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqarsimapput.

Oqaatigisariaqarpoq annaasat piffissap ingerlanerani annaasavinngortussat ilaat kommunenut akiligassanngortussaammata.

2009-mi toqqaannartumik akileraarutit isertitatut nalunaarsorneqarneranni kukkuneq 75 mio.kr.-t missaanniittoq paasineqarpoq taannalu 2010-mi isertitatut allatut nalunaarsorneqarluni.

Ataatsimut isigalugu naliliivugut aqutsisoqarfimmi siuariartoqarsimasoq, immikkoortumili (...) allaaserineqartutut suli annertuumik pitsanngorsaasoqarnissaa pisariaqartinneqartorujussuuvoq. Missingersuutitut nalunaarsorneqarsimasut isumaqatigaagut nalunaarusiamilu allassimaneri kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutini naatsorsuusioriaaseq atorneqartoq, taakkulu tamarmik ataatsimut isigalugu isertitat nalunaarsorneqarnerannik taakkunanilu qularutissartaasinnaasut eqqarsaatigalugit eqqortumik takutitsipput.

2008-mi 2009-milu akileraarutinit isertitat nalunaarsorneqarneranni nangaassuteqarnitta kingunerisaanik kisitsisit sanilliunneqartut nangaassutitaqartippagut taakkua 2010-mi kingunerisinnaasaat eqqarsaatigalugit.”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”Aallaqqaasiullugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup oqaatigissavaa B-akileraarutit akiliinernut peqatigitillugu isertitatut allanneqartarmata, tassa kukkunerisiisartut oqarnerattuunngitsoq naligiissitsineranut peqatigitillugu.

Akiligassalinni annaasanut illikaatitat missiliuinerukkajupput siusinnerusukkut misilittakkanik tunngaveqartut. Maannamut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup misilittagaraa A-akileraarutinit sulisitsisinut akiliuteqartoqartannginnerata kingunerisaanik annaasat killeqartut, kisiannili akileraarutit sinnerinik akiliisannginnerit kingunerisaannik annaasat annertunerusarlutik.

A-akileraatitinit akilerneqanngitsut 175 mio. koruunit missaannut naatsorsorneqarput taakkunannga 50 mio. koruunit missaat tassaallutik A-akileraarutit suli akilerneqartussanngorsimannngitsut. Nikingassut sulisitsisut aningaasarsisitsinerannut aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut A-akileraarutinit akilikkat aamma A-akileraarutit piffissaq akilerneqarfissaannut piffissap akornanni piffissarititaasumut tunngassuteqarpoq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup nalunaarutiginnittarnernut atatillugu nalunaarsortarppaa assiginngitsunik pisassaarnini, immikkoortissanaguli naatsorsuinermit pisassat suli pineqanngitsut (akiligassanut kinguaatoorutit) pisassat suli akilerneqartussanngorsimannnginnerisut imaluunniit ilumut akiligassanut kinguaattoorutaanersut.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup kukkuneq ajuusaarutigaa 2009-mut toqqaannartumik akileraarutit, kingusinnerpaamik ulloq 20. januar 2010-mi akilerneqarsimasussat kukkunikkut 2010-mi isertitatut naatsorsuusiorneqarsimasut 2009-miusussaagaluartut pillugit kukkunerisiisartut paasisimasaat, tassa 12-2009-p naanerani naatsorsuusiugassat sissuorneqarsimannnginnerisa kingunerisaannik, kisiannili taarsiullugu januar-2012-imut naatsorsuuserinermit naatsorsuutinit ikkunneqarsimammata. Ajuusaarnaraluartumik kukkuneq aatsaat 2009-mut naatsorsuutit matuneqareermata paasineqarsimavoq.

Paatsuungasoqaqqunagu oqaatigineqassaaq aningaasanut tigorianaateqarnermut tunngatillugu tamanna sunniuteqarsimannngimmat, soorluttaaq kukkuneq taamaallaat Nunap Karsiata 2009-mut aamma 2010-mut angusanik naatsorsuutaanut tunngasuusoq. Taamaalilluni kukkuneq kommunit aningaasaqarnerannut sunniuteqarsimannngilaq.

Tusaatissatut tiguneqarpoq kukkunerisiisartut akileraarutinit isertitatut naatsorsukkat pissusissamisoortutut isigimmatigit soorluttaaq kukkunerisiisartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi naak siuariartoqaraluartoq suli pitsanngorsaanissanut pisariaqartitsisoqarneranik isiginninnerat isumaqatigineqartoq.”

Naalakkersuisut oqaaseqaataat Kukkunerisiuineranut Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai.

3.11. Sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfik

Avataaniit Kukkunersuiusut oqaaseqaataat:

”Sanaartornermut aningaasaateqarfiup naatsorsuusiortera aningaasangorlugu 752 mio.kr.-nik annertussuseqarpoq, taakkunangalu 421 mio.kr.-t immikkoortinneqarsimapput sanaartugassanut allallu 331mio kr.-t sanaartornermi taarsigassarsiasanun immikkoortinneqarsimallutik.

Misissuinita takutippaa sanaartornermit suliani naammasseriikkani naatsorsuutini pisarsiniarnerit suli kinguaattoorutaasorujussuusut.

Sanaartornermi taarsigassarsianun immikkoortitat (inissiat)

Kontomi pingaarnermi 89.72.11-mi inissianik sanaartornermi taarsigassarsianun tunngasumi oqaatigisariaqarpoq 2010-mi sukumiisumik suliaqartoqarsimammata sanaartornermut, aningaasaateqarfiimmit neriorsuutigineqartut aningaasaliissutissatullu immikkoortinneqarsimasut akornanni ataqatigiissaarisogarluni.

Misissuinerup takutippaa neriorsuutigineqarsimasut tagginneqartuni iluarsaassisoqarnissaa assut pisariaqarsimasoq, taamaalilluni sanaartornermi taarsigassarsiasat neriorsuutigineqartut sanaartornermut atorneqarsimannikkaangata utertitsinissaat siunertaralugu, aningaasaliissutissat immikkoortitat utertut Nunap Karsianit atorneqarsinnaalerniassammata. Tassunga tunngatillugu oqaatigisariaqarpoq 2010-mi kontomi pingaarnermi 89.72.11-mi 30 mio.kr.-t missaanniittut isertitat nalunaarsorneqarsimammata taakkulu erseqqissumik takutippaat taarsigassarsiatut neriorsuutigisat arlaqartut utertinneqarsimaneri. 2010-p naanerani neriorsuutigineqarsimasut katillutik 193 mio.kr.-upput.

2009-mi naatsorsuutini kukkunersuiunitsinnit nalunaarusiatsinni oqaatigineqartut kontomi pingaarnermi 89.72.11-mi nassuiaatit ilaat Nunap Karsiata naatsorsuutaani isertitat aningaasartuutillu nalunaarsorneqartarneranni tunngaviusunik nalinginnaasunik pingaarnernik malinninngillat, tassani pineqarlutik piginneqatigiilluni inissiat inissianik piginnittunngortitsilluni allanngortinneqarnerat. Ilisimatitsissutigineqartut naapertorlugit 2010-mi akiligassat peereerlugit sinneqartoortit 10,9 mio.kr.-t missaanniittut allanngortitsinernut tunngasuupput”.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima oqaaseqaateqarput:

”Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfik taamatullu Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik suleqatigiillutik suliassanut naammassineqareersunut

sanaartornermut naatsorsuutininik pissarsiniartoqartarsinnaanersoq misissorpaat. Suleqatigiit marluk taakku 2011-mi aaqqiissutissamik suliaqarniarput naatsorsuutit tamakku piffissaq eqqorlugu utertillugit nassiunneqartarnissaannut qulakkeerinnissutaasinnaasunik. Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfik aamma Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfik konto 89.72.11-mut oqaasertaliussani pitsaanngitsoqarneranik kukkunersuiisartut oqaatigisaannut isumaqataapput, tassani isertitat aningaasartuutillu naatsorsorneqartarnerannut tamakkiisumik tunngaveqarneq eqqortinneqarsimangimmat, ukiumilu 2011-mi ajornartorsiutaasut aaqqiiviginissaannut periarfissanik misissuilersaarlutik”.

Tamatumunnga malitsigitillugu suliap killiffia pillugu Naalakkersuisut ilisimatitseqqullugit ataatsimiititaliap qinnuigai.

Naalakkersuisut tamatumunnga imatut akissuteqarput, ”apeqqummut tassunga akissummik, ukiakkut ataatsimiinnerup aallartinnginnerani Inatsisartut Kukkunersuiinnermut Ataatsimiititaliaanut apuunneqarsinnaasumik, naammaginarumik suliaqarniarlutik piffissaqartinneqarnerunissaq Naalakkersuisut qinnutigerusuppaat”.

Naalakkersuisut tassunga atatillugu 2011-imi ukiakkut katersuunneq pigaat Kukkunersuiinnermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa tassungalu atatillugu oqaatigissallugu, Naalakkersuisut akissutaat ataatsimiititaliamit sulii pissarsiarineqangimmat. Tamatumunngalu atatillugu qulaani imm. 2 ataani oqaatigineqartut tassalu immikkoortortaqarfiit saaffiginnissutinut malitseqartitsarnissaannik Naalakkersuisut qulakkeerinnittarnissaannut tunngasoq innersuussutigissallugu. Aammattaaq ataatsimiititaliap aammaarluni Naalakkersuisut qinnuigissavai suliap killiffia pillugu ilisimatitsissuteqaqqullugit. Tamatumalu saniatigut aamma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukiuni arlalinngortuni Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfiup pitsaanerumik aquunneqarnissaanik innersuussisarsimanera aamma isiginiaqqullugu. Innersuussineq tamanna Kukkunersuiinnermut Ataatsimiititaliap tamakkiisumik tapersersinnaavaa.

3.12. Peqquserluuteqarsimanerit

Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat:

“ 2010-mi peqquseriortoqarsimanerit aningaasanik tigorianaannarnik atornerluinernit, atorfilittut tatigineqarnermik atornerluinermi kiisalu qaangiuttoorneriutinit nikingassutinit kiisalu suliat akissarsianit aallaaveqartut suliffeqarfinni makkunani atuussimasut paasineqarpoq:

- *GU, Nuuk*
- *Kollegianik aqutsisoqarfik*

- *Piniarnermik Aalisarnermillu Ilinniarfik, Uummannami*
- *Ilisimatusarfik*

Kukkunernik pingaarutilinnik pisoqannginnissaanik upalungaarsimanerup, tassunga ilanngullugit peqqusersiornerit nikingassutillu, tunngavissaa pingaarnerpaaq tassaavoq nalunaarsuinermit systemit sulinermilu periutsit aaqqissuussaanaermikkut torersumik illup iluani nakkutilliisoqarfeqarnissaat”.

Naalakkersuisut tamatumunnga akissuteqaataat:

” Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik kukkunersiuisartunut isumaqataavoq tamatuminngalu pissuteqartumik suliffeqarfiit imminut atasut tamaasa Naatsorsuuserinermit najoqqutassat naapertorlugu Naatsorsuuserinermit ilitsersuusioqullugit, Naatsorsuuserinermit ilitsersuut suliffeqarfiup ulluinnarni aqutsisuanit akuersissutigineqarsimassaaq, taamaalereerpat Naatsorsuuserinermit ilitsersuut Naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqassaaq akuersissutigisassanngorlugu. Tamaalereerpat suliffeqarfiit Naatsorsuuserinermit ilitsersuut aamma Naatsorsuuserinermit najoqqutassaq naapertorlugu ulluinnarni periaasissat aqutarissavaat.

2010-mi sisamariarluni peqqusersusaartoqarsimaneramik pissuteqartumik Ilinniartitaanermut aamma Ilisimatusarnermut Naalakkersuisoqarfiup Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik suleqatigalugu suliat ingerlaartarnerinik sukaterinissaq sulissutigaa. Tamakku assersuutigalugu tassaasinnaapput immikkoortortaqaqarfinni ataasiakkaani naatsorsuuserinermit ilitsersuummik ukiukkaartumik naleqqussaanaermut atatillugu immikkoortortaqaqarfinnit “aqutsinermit nalunaarummik” atuutilersitsinerit. Tamakku saniatigut suleriaasissaq sulissutigineqarpoq tassani qulakkeerreqassamat aningaasat aalajangersimasut saniatigut qaangiuttoornermut akiliutissat naalakkersuisoqarfimmut akuersissutigisassanngorlugit nassiunneqartassasut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit akiliutigineqalersinnagit.

Taamaaliortoqarpoq naatsorsuuserinermit najoqqutassami “Suliffeqarfiit tamarmik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ataanniittut Naatsorsuuserinermit najoqqutassaq, Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmit suliarineqarsimasoq, malillugu Naatsorsuuserinermit ilitsersuusiorsimassapput. Naatsorsuuserinermit najoqqutassami innersuussutigineqartut aamma Naatsorsuuserinermit ilitsersuut suliffeqarfinnit malinneqassapput.”.

Kukkunersiuiinermit Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut oqaaseqaatai imatut paasivai, tassalu immikkoortortat naatsorsuusiordernermit najoqqutassaliorsimangitsut. Immikkoortortat nakkutigineqartarsimanginnerat Ataatsimiititaliap **isornarluinnartutut** isumaqarfigaa, suliassaqaqarfiullu tamatuma sukateriffigineqarnissaanut Naalakkersuisut tamatumuuna

allanguiniarlutik qanoq sulissuteqarnersut pillugu ilisimatinneqarnissani Ataatsimiititaliap qinnutigissavaa.

3. 13. Siumoortumik aningaasaliivigineqanngitsumik aningaasaliissuteqarneq

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasumit Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmut ilassutitut aningaasaliissutissat pillugit Ataatsimiititaliaq ilisimatitsissummik tigusaqarpoq.

Ilisimatitsissummi ilaatigut ima allassimavoq:

”Kingullermik missingersuutiniq malitseqartitsinerup takutippaa Naatsorsueqqissaartarfimmut aningaasarsianut missingersuutini 20 %-inik sippottussanngorai. Sippuisoqalerneranut pissutaapput pitsaanngitsumik missingersuusiorsimaneq malitseqartitsisarnerlu. Atuinerunermut pissutaarpiarput naatsorsueqqissaartarfimmut pisortarisimasaata soraarneranut aningaasartuutit, erninerup nalaani sulinnigffeqarnermut aningaasartuutit kiisalu feeriarnersiutinut siunnersortinullu aningaasartuutit.

Aningaasarsianut missingersuutiniq sippuineq katillugit 1,6 mio. koruuninik annertussuseqassanganneqarpoq. Taakkununga ilanngunneqassapput aningaasartuutini allani 60.000 koruuninik annikinnerusunik sippuinerit. Kisiannili Naatsorsueqqissaartarfik suliaakkiissutigineqartunit missingersuutinut naleqqiullugu annertunerusunik isertitaqarsimavoq, taamaalilluni amerlanerusunik aningaasaliissutigineqartussatut pisariaqartitat 920.000 koruunit 740.000 koruuninut ikilillutik.

Taakku saniatigut 110.000 koruuninik qinnuteqartoqarpoq nuna tamakkerlugu naatsorsuutit suliarineqarnissaannut. Naatsorsueqqissaartarfik nuna tamakkerlugu naatsorsuutit pilersikkiartorneqarnerat naammassiniarlugu aningaasaliissutissanik amigaaqarpoq, tamatumunngattaaq ajortumik missingersuusiorsimaneq pissutaalluni.

(Aningaasaqarnermut) Ataatsimiititaliap tamatuma saniatigut immikkut uku Missingersuutit pillugit inatsimmut tunngasut maluginiarpai:

Missingersuusiornarlunneq ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqaateqarnermut pingaarnertut pissutaammat, missingersuusiortarneq pillugu inatsimmi § 28 malillugu naatsorsuutigierinngisanik aningaasartuutit pineqanngillat, taamaammat inatsimmut oqaasertaliussat naapertorlugit pingaarnertut ilassutitut aningaasaliisoqarnissaanik qinnuteqartoqartariaqarani. Taamaakkaluartoq qinnuteqartoqarneranut pissutaavoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup aatsaat maannakkut paasisimammagu missingersuutitigut ajornartorsiuteqartoqarpoq. Taamatuttaaq naatsorsuutigisatut atuinerunissanut matusissutissanik nassaarniartoqartariaqarpoq, tassami Naatsorsueqqissaartarfimmut ukiup sinneranut aningaasarsianut akiliutigisartakkani unitsiinnarsinnaanngimmagit, taamaammat qinnuteqaat naatsorsuutigisatut aningaasat atorneqareerneranni aningaasaliissutitut isikkoqarpoq.

*(Aningaasaqarnermut) Ataatsimiititaliap taamaalillugu paasivaa siumut akuersissutitaqanngitsumik aningaasartuuteqartoqartarsimasoq, tamanna Missingersuutit pillugit inatsimmi § 1, imm. 3-mik unioqqutitsineruvoq, tassani takuneqarsinnaammat aningaasartuuteqartoqarsinnaanngitsoq siunertamut siumut aningaasaliissuteqartoqarsimangippat. Pissutsit taamaannera **kanngunaannartutut** oqaatigineqartariaqarpoq*

(Aningaasaqarnermut) Ataatsimiititaliap imaaliillaannaq qinnuteqaatip itigartinneqarnissaa orniginartinnerugaluarpaa, taamaaliornikkummi Naalakkersuisoqarfiup missingersuutinik sippuisimanerit naatsorsuutit saqqummiunneqarnerannut atatillugu nassuiaateqarfigisussaassammagit. Ataatsimiititaliallu nunamut tamarmut naatsorsuutit naammasineqarnissaat suliassatut ima pingaaruteqartigisutut isigivaa qinnuteqaat akuerineqartariaqarluni.

*(Aningaasaqarnermut) Ataatsimiititaliap erseqqilluinnartumik naatsorsuutigilluinnarpaa ajornarsorsuutit qulaani taaneqartut 2010-ginnarmut tunngasuusut, taamatullu aamma 2011-mut Naatsorsueqqissaartarfimmu missingersuutit piviusunik tunngaveqaqqissaarluni suliarineqarsimassasut. Taamaattoqanngippat piaarnerpaamik ilisimatitsissuteqarfigineqarnissani ataatsimiititaliap naatsorsuutigivaa.” (Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **ilisimatitsissutaanik issuaaneq**)*

Aammattaaq Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi (siusinnerusukkut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusoq) pisuni marlunni atuinerusimanerit ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut isiginiaqqusimavai.

Konto pingaarnermi atuinerusimanermut atatillugu Naalakkersuisoqarfiup 40.02.01

”Ilinniartitaanermut Ilinniartullu ineqarfiinik aqutsisoqarfiup” ilisimatitsissutigaa:

” Immikkoortortamit paasissutissiissutigineqarpoq iggavimmi atortut aammalu tungit neriviullu qalii il.il. pisoqalisut taarserneqarnerannut aningaasartuutit pineqartut. Aammattaaq KAF-imi piffissami inniminniiffiusumi isumaqartoqarsimavoq pisiortornissaq missingersuutit malillugit ajornanngitsoq. Novembarip naanissaata tungaanut naalakkersuisoqarfiup missingersuutinik malinnaaffiginera ernumanarsinnaasunik naammattoorsiffiunngilaq, taamaalillunilu KAF aatsaat 2010-mi kingusissukkut nalunaarfigineqarpoq immikkoortorta 2010-mi atuinerussuteqassasoq. Taamaattumik naalakkersuisoqarfik isumaqanngilaq missingersuusiortarnermi inatsimmi § 1, imm. 3 piaaraluni unioqqutinniarneqarsimasoq.”

Konto pingaarnermi 40.92.13 ”Ilimmarfik” pillugu atuinerusimanermut atatillugu

Naalakkersuisoqarfiup aamma ilisimatitsissutigaa:

”Ilisimatusarfimmit paasissutissiissutigineqarpoq pissutsit assigiinngitsut kingunerisaannik aatsaat ukiup ingerlanerani kingusissukkut paasineqartoq 2010-mut aningaasaliissutit malinneqarsinnaanngitsut. Ilinniarfimmit nassuiaatigineqartutut tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq akissarsianik naatsorsuisarneq suli ajornartorsiutigineqartoq kiisalu ilinniartut ineqarfiinut qitiusumik aqqissuussinermut aningaasanik nuussinissap kingusissukkut nalunaarutigineqarsimanera. Taamaattumik matumani aamma naalakkersuisoqarfik isumaqanngilaq missingersuusiortarnermi inatsimmi § 1, imm. 3 piaaraluni unioqutinniarneqarsimasoq.”

Suliat taaneqartut nakkutigineqartarsimannginneri Ataatsimiititaliap **sakkortuumik isornartorsiorpai**. Aammattaaq missingersuusiortarnermik inatsimmik unioqutitsisarsimanerit Ataatsimiititaliap **sakkortuumik isornartorsiorpai**. Aammattaaq Ataatsimiititaliap naqissuserusuppaa tunngaviatigut inatsisitigullu apeqqutaanngimmat missingersuusiortarnermi inatsimmik unioqutitsineq ”piaaraluni” pisimansoq. Aamma Naalakkersuisoqarfiit soorluttaaq aamma taakkua ataanni immikkoortortat inatsisinik malinninnissaat Naalakkersuisut akisussaaffigaat. Naalakkersuisut aammattaaq immikkoortortanik nakkutilliisarnissap pisariqartup ingerlanneqartarnissaanut akisussaapput. Taamaattumik Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa Naalakkersuisut siumut isigalutik immikkoortortat inatsimmik naatsorsuusiortarnermilu najoqqutassanik malinnittarnissaannut tamatuma nukittorsaaviginissaa suliniuteqarfigissagaat aammalu immikkoortortat nakkutigineqarneri nalinginnaasutigut pitsanngorsaavigalugit.

3.14. Ukioq 2010-imut naatsorsuutit kukkunersiorneqarneri pillugit eqikkaaneq

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq ukioq 2010-imut Nunatta karsiata naatsorsuutaasa suliarineqarnerinut atatillugu pissusissamisunngilluinnartunik ilungersunartunik arlalipassuarnik ajornartorsiuteqartoqartoq paasineqartoq. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut allannguiniarneranni pissutsit ataqatigiissagaanerlunneri qularnanngitsumik aningaasartuuteqarnerulernermik kinguneqarsimasut, tassunga ilanngullugu ilaatigut peqquserluuteqarsimasinnaanerit paasineqanngitsut, marloqiusamik sulinerup, akiligassallit il. il. malitseqartitsivigineqartannginnerisa kingunerisaannik tamakku atuussimasut.

Aqutsinerlunneq tamanna sutigullu tamatigut suliat malinnaavigineqartarsimanngitsutut isikkoqarneri ataatsimiititaliap **sakkortunerpaamik isornartorsiussavai**. Ilutigitillugulu pisariaqavissumik ajornartorsiutit iluarsiiiginissaanni immikkoortortani tassani sulisut tamaviaareeqisut aamma qalliinnarlugu tamaviaartitaaqqinnissaat ataatsimiititaliap ajuusaarutigaa, taamaattumillu ataatsimiititaliap manna oqaatigerusuppaa, tassalu ataatsimiititaliap isornartorsiuinera politikikkut sulinermut tunngatinneqarnerummat, Namminersornerusuni allaffissornikkut aqqissuussinermi allannguutit atuutsinneqarnissaannut nakkutilliisarnissallu pilersaarusiornissaannut sulinermi aqutsisoqarnerup tungaatigut piginnaasalinnik

pisariaqartinneqartunik aqutsisoqarnissamut oqartussaasutut akisussaasuusunut, aammalu minnerunngitsumik politikikkikut kissaatigineqartunut isumassarsianullu piviusunngorsinnaangitsunut naaggaarsinnaasunik. Ukioq 2011-imut naatsorsuutininik suliaqarnermut atatillugu pissutsit kukkunersiuisunit uparuarneqartut malunnaatilimmik pitsanngoriaateqarsimanissaat ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

4. Naatsorsuutininik nassuiaatit

Naatsorsuusiortarnermi najoqqutassami (imm. 7.3) naatsorsuutitigut nassuiaatit pillugit ima allassimasoqarpoq:

”Naatsorsuutininik nassuiaat makkunangga imaqassaaq:

– Ukiumut aningaasaliissutit.

– Ukiumut atuisimaneq.

– Aningaasaliissutit atuinerillu akornanni aningaasanngorlugit agguaqatigiissinnerinilu nikingassutaasoq.

– Aningaasaliissutit atuinerullu assigiinngissutaannik naatsumik ersarissumillu nassuiaaneq.

Naatsorsuutininik nassuiaatit kontot sumut atorineqarsimanerannik nassuiaanerussanngillat, taakkua aningaasanut inatsimmi allassimareermata.

Sulianut ingerlanneqarsimasunut nikingasooruteqarnermut peqqutaasutut suut tunngavilersuutigineqarnermut immikkoortortani aqutsisut ilisimatitsissutigissavaat. Aammattaaq nikingasoorutigisanut suna pissutigalugu inatsisitigoortumik aningaasaliissutissanik pissarsisoqarsinnaanginnera ilanngullugu ilisimatitsissutigineqassaaq.

Aningaasaliisarnermut Sanaartugassanut aningaasaliissutininik nassuiaasiortoqartassanngilaq, nassuiaatit taakkua Sanaartugassanut Iluarsagassanullu nassuiaasiami allassimareermata.”

Nikingasoorutininik paasineqartunut ”naatsumik ersarissumillu” naasuaasarneq suliaqarfinni ataasiakkaani suleriaaserineqartunik ilisimasaqanngitsunut naatsorsuutininik nassuiaatit paasiuminartunngorlugit itisiliiffigineqartariaqaraluartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Ukioq 2010-imut naatsorsuutininik suliaqarnermut atatillugu tassunga atatillugu pitsanngoriaateqarsimasoq ataatsimiititaliap oqaatigisinnaavaa, taamaattorli immikkoortumik Naalakkersuisut

samminninnissaat kaammaattuutigerusullugu tassami naatsorsuutini nikingasoorutitut nassuiaatit arlaqartut suli atuartartunut paasiuminaattortaqaarsinnaammata.

Naatsorsuutit nassuiaataannut ataatsimiititaliap apeqquaqqaataanik sukumiinerusumik misissuataariniaaraanni aamma Naalakkersuisut akissuteqaataanik ilanngussat 6 aamma 7 innersuunneqarput.

5. Nuna Tamakkerlugu Kukkunersuisarfeqalernissaq

UPA/2011-imi Inatsisartut isumaqatigiittut aalajangiipput, Naalakkersuisut suleqatigiissitaliornissaannik peqquneqassat, arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik Inatsisartut ataanni nuna tamakkerlugu kukkunersuisarfeqalernissaanik aqqissuussinissamut pilersitsinissamullu siunnersuusiortussanik. Suleqatigiissitap sulinerata malinnaaviginissaanut Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliaq qilanaarpoq, pisariaqarfiiigullu suliap ingerlaneranut iluaqutaasinnaasutigut ataatsimiititaliaq ikiuuttarusuppoq, tassami Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliap ullumikkut suliassaqarfīgisaanut siunnersuut suliatigut annertuumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqarmat.

6. Ukioq 2011-imut Nunatta karsiata naatsorsuutaanik kukkunersuinermi Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Naalagaaffimmit akuersisaasumik kukkunersuisartut ingerlatseqatigiit Deloitte ukioq 2011-imut Nunatta karsiata natsorsuutaanik kukkunersuisussatut Inatsisartut toqqassagaat, Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliap Inatsisartunut inassuteqaatigaa.

Ukioq 2010-imut Nunatta karsiata Naatsorsuutaasa akuerineqarnissai pillugit aalajangiiffīgisassatut siunnersuutip akuerineqarnissaa **Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassuteqaatigaa.**

Taamatut oqaseqarluni Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Harald Bianco,
Siulittaasoq

Astrid Fleischer Rex

Debora Kleist

Kristian Jeremiassen

Anders Olsen

Ilanngussat allattorsimaffiat:

UKA2011/11
J.nr. 01.25.01/11UKA-LABU-00011

- Bilag 1: Ukioq 2010-imut Nunatta karsiata naatsorsuutai pillugit Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat.
- Bilag 2: Ukioq 2010-imut Asiap naatsorsuutai pillugit Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat.
- Bilag 3: Ukioq 2010-imut Mittarfeqarfiit naatsorsuutai pillugit Avataaniit Kukkunersuisut oqaaseqaataat.
- Bilag 4: Naatsorsuutit pillugit ataatsimiititaliap Naalackersuisunut oqaaseqaateqaqqusinera.
- Bilag 5: Kukkunersuisut nassuiaataannut Naalackersuisut oqaaseqaataat.
- Bilag 6: Naatsorsuutitut il. il. nassuiaatit pillugit ataatsimiititaliap Naalackersuisunut apeqquteqaatai.
- Bilag 7: Naatsorsuutitut il. il. nassuiaatit pillugit ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalackersuisut akissuteqaataat.
- Bilag 8: Ukioq 2009-imut naatsorsuutit pillugit malitseqartitsiviusumik ataatsimiititaliap apeqquteqaatai.
- Bilag 9: Ukioq 2009-imut naatsorsuutit pillugit malitseqartitsiviusumik ataatsimiititaliap apeqquteqaataanut Naalackersuisut akissuteqaataat.
- Bilag 10: Ilanngussat 8 aamma 9 pillugit ilassutitut ataatsimiititaliap apeqquteqaatai.
- Bilag 11: Ilanngussat 8 aamma 9 pillugit ilassutitut apeqquteqaatinut Naalackersuisut akissutaat.
- Bilag 12: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmut tunngatillugu Aningaasaqarnermut aalajangiinera pillugu Naalackersuisunut ilisimatitsissut.